

АНАЛІЗ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ СВІТИЛЬНИКІВ ШЛЯХОМ ПОБУДОВИ КРИВОЇ РОЗПОДІЛУ ОСВІТЛЕНOSTI

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Здійснено порівняльний аналіз освітленості світильників вуличного освітлення шляхом побудови кривої розподілу освітленості, який дозволив визначити пріоритетність вибору світильників по їх енергоефективності.

Ключові слова: світильник, світлодіод, натрієва лампа, ефективність освітлення.

Abstract

The comparative analysis of illumination lamps for street lighting by illumination distribution curve, which allowed to prioritize the selection of fixtures on their energy efficiency.

Keywords: lamp, LED, sodium lamp, lighting efficiency.

Вступ

Вибір світильника для системи освітлення об'єкта, що проектується, є однією з ключових задач. Відомо, що найбільш перспективним для сьогодення є світлодіодне освітлення, оскільки характеризується високою світловіддачею (відношення світлового потоку до спожитої потужності з електричної мережі), постійністю кольору і колірної температури, значним корисним терміном служби світлодіодів [1, 2]. Головний з показників, який повинен забезпечуватись – достатній рівень освітленості у визначених точках простору, що не нижчий за нормований [3].

Метою роботи є розроблення способу визначення найбільш енергоефективного світильника для конкретного світлотехнічного проєкта, який би забезпечував вимогам зручності та наочності.

Результати дослідження

В роботі наведені дослідження систем вуличного освітлення. Під час проектування здійснюється збір даних про значення сили світла світильників, їх потужності та деякі інші показники. В результаті отримання інформації про значення сили світла, можна розрахувати значення освітленості в конкретних точках простору. Це можна зробити з використанням виразу

$$E = \frac{I_{\alpha} \cdot \cos \alpha}{l^2} \quad (1)$$

де I_{α} – сила світла при певному куті α , кд; l – відстань від світильника до розрахункової точки.

Пропонується дослідити три світильники вуличного освітлення: перший – ЖКУ-11У-70 з натрієвою лампою, потужністю 70 Вт, другий – ЖКУ-13-125 з двома світлодіодами сумарною потужністю 60 Вт і третій – ЖКУ-13-125 з одним світлодіодом потужністю 45 Вт. В результаті розрахунку за формулою (1) побудовано залежності $E = f(d)$, де d – відстань від опори лінії освітлення до точки, що розглядається. На рис. 1а наведено вказані залежності для поздовжньої вісі світильників, а на рис. 1б – для поперечної вісі світильників, що порівнюються. Середня горизонтальна освітленість повинна бути не нижча 6 лк.

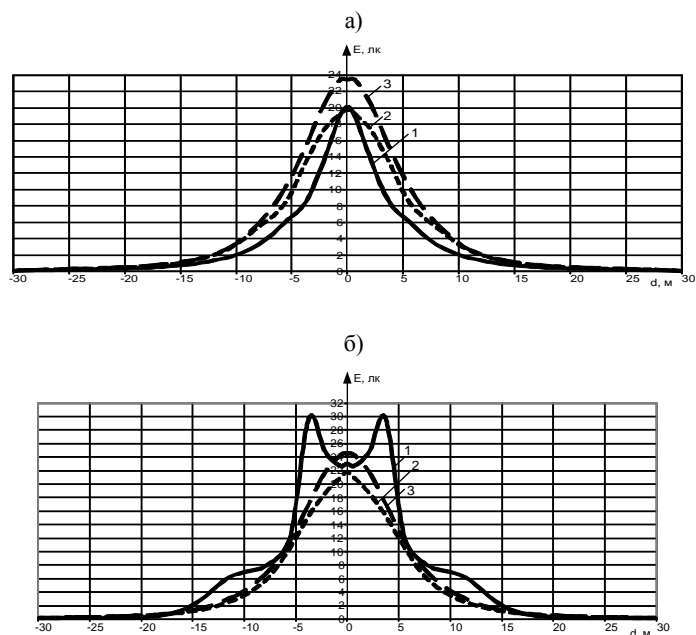

Рис. 1. Залежності освітленості, що створюються світильниками: 1 – ЖКУ-11У-70 (70 Вт), 2 – ЖКУ-13-125 (60 Вт), 3 – ЖКУ-13-125 (45 Вт) в поздовжній (а) та поперечній прощинах (б) світильника.

Як видно з рис. 1а, для поздовжньої площини, яка розташована поперек дороги і, як правило, не перевищує 5 м., усі ці світильники задовольняють вимоги стандарту. Між опорами освітлювальної лінії для вказаного типу доріг відстань складає 30 м. Враховуючи, що освітленість із сусідніх опор накладається, то в точках між опорами необхідно враховувати подвоєну освітленість, взяту з рис. 1б. З огляду на останнє, майже по усьому прольоту освітленість між опорами буде більша 6 лк. Хоча в світильників із світлодіодами освітленість дещо нижча, ніж у світильника з натрієвою лампою, однак, вони більш енергоєфективні (споживають менше електроенергії).

Висновки

Побудовано поздовжню та поперечну криві розподілу освітленості в просторі від світильників із світлодіодами та з натрієвою лампою. Вони дозволяють зручно і наочно показати варіант світильника, який необхідно вибрати для проектування. Показано, що для проектування доцільно вибрати світильник із світлодіодом, потужністю 45 Вт. Він майже в 1,5 рази економніший за світильник з натрієвою лампою і до того ж термін служби світлодіоду в 1,5 раза більший.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабенко О. В. Енергетичний аудит. Курсове проектування : навчальний посібник / О. В. Бабенко. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 71 с.
2. Переваги та недоліки світлодіодного освітлення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://altaris.kh.ua/ua/publications_3/ (дата звернення 05.03.2017). — Назва з екрана.
3. Природне і штучне освітлення : ДБН В.2.5-28-2006. – К. : Мінрегіон України, 2012. – 34 с.

Олексій Вікторович Бабенко – канд. техн. наук, доцент кафедри електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, e-mail: oleksij_babenko@ukr.net;

В'ячеслав Павлович Станіславов – студент групи ЕСЕ-16м, факультет електроенергетики та електромеханіки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Oleksii V. Babenko – Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of Electrical Power Consumption and Power Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: oleksij_babenko@ukr.net;

Viacheslav P. Stanislavov – Department of Electric Power Engineering and Electromechanics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.